

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoleino 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštine proste.

Resolucija.

Na shodu proti draginji v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani dne 19. februarja 1922 zbrani ročni in duševni delavci vseh organizacij zahtevajo takojšnjih in učinkovitih ukrepov proti draginji v tehle smereh:

1. Državna zakonodaja mora uvesti za čas, dokler ubija slabo povojno gospodarstvo in brezvestna špekulacija našo valuto, za vse plače in obveznosti stalno, v blagovni množini izraženo vrednostno merilo, da se prepreči avtomatično manjšanje plač.

2. Ves izvoz in izvoz mora država strogo kontrolirati in dopuščati samo pod pogojem, da odgovarja po vrednostnem merilu merjenavrednost izvoza vrednosti uvoza.

3. V državnem proračunu se mora doseči za vsako ceno ravnotežje med dohodki in izdatki, v gospodarstvu se mora spraviti v ravnotežje potrošnja in proizvodnja.

Ročno in duševno delavstvo ne bo dopuščalo, da bi se te nujne naloge reševale z goljuživim sredstvom tiskanja novih bankovcev, ki tira vse gospodarstvo vedno globlje v propast, vsa bremena pa nalaga na rame izmozganih delavnih slojev, obsojajoč njihove družine k stradati in počasnemu umiranju, ker manjka vodstvu države potrebne energije za izenačenje neenakosti in za energično zmanjšanje državnih izdatkov.

4. Posebno ugotavljamo, da se halagajo davčna bremena v vedno hujši izmeri na rame ročnega in duševnega delavstva, s čimer se imovinska neenakost vedno večja, da pa vzdržuje naša gospodarsko razorana država pod orožjem v nesmiselnem tratenju večjo stalno vojsko,

kakor jo bo imela po redukcijskem načrtu mogočna Anglija. Pri tako veliki vojski pušča ta država svoje nastavljenice v največji beži, izgovarjajoč se, da zanje nima sredstev.

5. Potom progresivne oddaje imetia in progresivnih davkov od dohodkov nabrani kapitali naj se porabijo za stavbe hiš, tovarnen, železnic, cest, šol in za druge investicije, pri čemer bo dobilo delavsko ljudstvo zaščito in z njim nakupno zmožnost. Vsa državna naročila se morajo oddati domačim podjetjem tudi takrat, če bi imela biti dražja, ker so za državno gospodarstvo tudi v tem slučaju ugodnejša. Z državnimi sredstvi naj se pospešuje kolonizacija neproduktivnih krajev itd.

6. Ugotavljajoč, da je treba od obupa in skrbi obvladovane množice usmeriti k premišljenemu dejanju, zavračamo vse protidraginjske ukrepe, ki ne lečijo zla pri korenini in pomenijo samo varanje ljudstva in pozivljamo vse delavno ljudstvo Slovenije in Jugoslavije, da se pridruži tem stvarnim smernicam.

7. Kadar bo država priznala te naše smernice in jih izvedla, bodo nepotrebni vsi izjemni zakoni, ki danes pod zaščito nasilja enostransko pomagajo kapitalu proti delavstvu v veliko škodo države. Dočim skušajo delavstvu prepovedati stavko, kot edino obrambno sredstvo, dovoljujejo podjetnikom izgone, ki z zmanjšanjem produkcije draginjo in splošno zmedo še povečujejo.

Dokler se v zmislu te resolucije ne reši vprašanje draginje za vse ljudstvo, moramo posebno zahtevati takojšnje pomoči za vse tiste, ki bremen draginje ne morejo prenesti na tuja ramena. To so v prvi vrsti vsi upokojeanci in njih sirote, iz-

med katerih imajo nekatere danes n. pr. 78 K na mesec, dalje vsi državni nameščenci, železničarji in drugi nameščenci javnih podjetij, ki so navezani na stalno plačo.

Razen tega zahtevamo, da se ozira vlada na sledečo resolucijo, predlagano po Osrednji Zvezi javnih nameščencev in upokojeancev za Slovenijo:

1. Da narodna skupščina pri dovolitvi dvanajstin za mesec marec ali april 1922 vnese v dotični proračunski zakon določbo, ki naj določi potrebni kredit za izplačilo draginjskih doklad preurejenih na novo po zakonu z dne 28. decembra 1921.

2. Zahtevamo, da narodna skupščina nemudoma pristane na to, da se z imenovanim zakonom na novo določene draginjske doklade z veljavnostjo od 1. januarja 1922 dalje takoj izplačajo.

3. Zahtevamo, da gospod finančni minister takoj predloži ministrskemu svetu in finančnemu odboru izpremembo člena 7. navedenega zakona v tem smislu, da se osebne draginjske doklade v korist neuradniškim kategorijam primerno zvišajo.

4. Zahtevamo, da se v ponovno navedenem zakonu določene draginjske doklade z ozirom na skokoma naraščajočo draginjo sorazmerno tej draginji zvišajo.

5. Zahtevamo, da se pri uveljavljanju nove službene pragmatike službeni prejemki civilnih in državnih nameščencev izenačijo s prejemki vojaških nameščencev. Nova pragmatika in pravilnik naj se izdelata s sodelovanjem stanovske organizacije.

Istotako sprejemamo za svoji tudi sledeči dve resoluciji koalicije železničarjev in invalidov.

LISTEK.

ANGELO CERKVENIK:

Iz carstva umirajočih.

(Dalje.)

»Prinesla sem danes, danes sem prinesla.« Zasmejala se je.

»Sveta Bogorodica, mamuša, mamuša, kaj ti je?«

»Odrešenje, Anuša, Feodor, odrešenje, otroka!«

»Kje, otroka, imata cunje? Znosita vse semkaj, semkaj na sredo hiše, da napravimo velik ogenj!«

In znesla je skupaj vse svoje knjige — bila je nekdaš učiteljica — in na knjige je naložila cunte, stolice, les, obleko in vse kar ji je prišlo pod roke, da je bila grmada velika. Prestrašena sta gledala otroka; hotela sta zbežati, a sile nista

imela, da bi se dvignila, da bi šla ven. Zunaj je mraz, zunaj je sneg in v nogah ni krvi. Kup pa se je še vedno večal.

»Kneč bo lakote, deca moja!« Stala je pred kupom, gledala je vanj in govorila. »Vso slamo smo pojedli, vse smo pojedli... Vstanita, otroka, nosita na kup, na kup, le na kup! A nočeta vstati? Zaklala naj bi vas, pojedla naj bi vas — da, tako so rekli, Zakaj ne? Izginil bi vsaj ves ta prokleti rod! A kako naj vas pojem, deca moja, kako?« Obrnila se je vprašujoče proti deci.

»Mamuša, sveta Bogorodica,« se je izvilo Anuški iz prs, »nehaj, nehaj, mamuška, nehaj vendar!«

»Pojdita, nosita!«

»Mamuša, ne!«

»Anuša, Feodor, Krist je trpel, a gledal ni trpljenja svojih otrok... Kaj je trpel Bog človek nasproti človeku, človeku-bogu?«

»Mamuša, mamuša,« sta klicala, a ona ju ni slišala.

Vzela je ognja iz ognjišča in prižgala je grmado na vseh straneh. Zakadilo se je levo in desno, zagoreli so plamenčki, a otroka sta široko odprla oči. Hotela sta nekaj povedati, hotela sta se dvigniti in bežati ven, daleč. A Feodor je vedno nanovo omahnil in obležal kakor mrtev kos železa. Anuška se je dvignila, prijela je Feodorja okrog pasu, da bi ga nesla ven, stran.

»Mamuša, mamuša, nesi ga ven, pomagaj, mamuša!«

Katjuša pa je stala mrka ob ognju in Anuška se je zgrudila od napora k drobemu dečkovemu telescu. Mrka je stala Katjuša in ni se ganila. Ogenj je vzplamtel in cela lesena kočja je bila razsvetljena, kakor bi bila plamen sam. Gost dim se je valil pod stropom in počasi prihajal vedno nižje. (Konec prih.)

Nemudoma naj se ugodi minimalnim zahtevam železničarjev, ki so na merodajnih mestih predložene in pripoznane kot upravičene ter naj se že delno dovoljeni poviški takoj izplačajo.

Koalirani železničarji odklanjajo vsako odgovornost za obupno stanje našega železniškega prometa, ki ga niso zakrivili uslužbenci, temveč le nezmožnost in nebriznost železniške uprave.

Pozivljamo zato vse železničarje, da naj ne nasedajo provokatorjem, ki agitirajo za stavko in pasivno rezistenco le zato, da dobi nezmožna železniška uprava povod zvaliti krivdo teh obupnih razmer na naših železnicah — na uslužbenca.

Vojni invalidi, vdove in sirote, ki so vezani le na borno pokojnino od države, zahtevamo nujno, hitro ter enakopravno rešitev invalidskega zakona, in sicer spoznamo z nami.

Shod zahteva najodločnejše največjo zaščito stanovanjskih najemnikov, dokler se popolnoma ne odpravi stanovanjska stiska — to naj pa odpravi vlada čimprej.

ORGANIZIRANMU DELAVSTVU KONZERVNE TOVARNE NA VRHNIKI V VEDNOST, PREDSEDNIKU LEGVAR, TU V POMISLEK.

Delavci in delavke! dva meseca se že borite za najprimitivnejše delavske pravice, za svobodo organiziranja, za priznanje zaupniškega sistema, neizprosen boj bijete s poglavarjem tovarne Legvartom za zboljšanje mezd. Vrhniški liberalci stoje s svojimi simpatijami na strani tovarne, ker kot stranka nedemokratov podpirajo mednarodni kapitalizem (zapomnite si to za volitve!). Komisija za komisijo prihaja na Vrhniko, raziskuje škandalozne tovarniške razmere, odhaja zopet, vršijo se konference in pogajanja, in dasi Vas podpirajo tudi razna oblastva, nvidevajoč kričeče razmere, je videti le malo uspeha. Legvart zavlada zadevo, da mine glavna sezona; namesto k prvemu pogajanju, se je odpeljal v Banat. Drugič je bil revež tako težko bolan, da je moral čuvati ono malo mizico pod velikim ogledalom v kavarni Union, tretjič ga je pa navzočnost dveh delavcev-zaupnikov spravila iz tira njegove ošabnosti. Ko se je en zaupnik vrnil na Vrhniko, ga je že čakala odpoved. Namen je ja-

Draginjska povodenj.

Našo lepo in bogato dolino je zadela strašna nesreča. Najbogatejši naš posestnik, tisti, ki skoro vsi na njegovem posestvu delamo, si je postavil ob reki velikansko palačo. Da bi imel zanjo več prostora, je zazidal tudi del struge, tako da stanuje kakor kak grof v Benetkah. Res lepo in udobno si je vse uredil, vsa čast, ta mož zna.

Toda na nekaj pa ni pomislil. Struga je zdaj veliko ožja, in čeprav si je voda pomagala s tem, da zdaj tam hitreje teče, vendar je nekaj zastaja — tako, da nam preti povodenj. Kočarji, ki so imeli svoje bajte prav spodaj pri vodi, so se morali že izseliti in vsak teden se voda za toliko vzdigne, da prežene zopet koga iz njegovega doma. Vsi taki seveda iščejo, kje je vzrok te nesreče, in čeprav niso inženirji, najdejo prav pravilno, da je palača napoti. Zato jo hočejo odstraniti. Toda v občinskem svetu nimajo besede, trpeti morajo.

sen. Legvart namerava prestrašiti delavstvo, da se ne bo upal nihče več prevzeti zaupniškega mesta. Obljub in tudi podpisanege zapisnika se on ne drži ter požre svojo besedo. Pri sprejemu delavcev so zasigurali delavstvu (mesarjem) brezplačno stanovanje in hrano. Ker pa stanovanje ne odgovarja vsem potrebam, je vlada odločila, da se imajo odpraviti vsi nedostaki.

(Nadaljevanje.)

Politične vesti.

+ Milijonska goljufija, bivši vojni minister in nesrečni rekruti. Belgrajski opozicionálni listi priobčujejo poročila o neverjetnih sleparijah, ki se vrše pri prevzemanju obuvale za armado iz tovarne Petrović, Nikolić & Co. v Kranju. Obuvale je pod vsako kritiko, tako da govore opravičeno za goljufijo v znesku okoli 15 milijonov dinarjev. Ta milijonska goljufija je mogoča vkljub temu, da pregledujejo obuvale priznani strokovnjaki — kakšni, je pa seveda razumljivo. — Toda taki slučaji so danes v modi in nobenega poznavalca razmer več ne vznemirjajo, ker poznajo le preveč sijajno široko vest in moralno naših dičnih vodilnih osebnosti. Kaj podobnega kakor je sledeči slučaj n. pr., bi se moglo zgoditi samo pri Culukafrih. V Vinkovce se je pripeljal 7. t. m. bivši vojni minister general Zečević, ki se ni mogel odpeljati naprej v svojem salonskem ekspres vozu zaradi velikega snežnega meteža. In kaj si je izmislil brihtni general Zečević, bivši vojni minister? Čeprav ni imel po odredbi prometnega ministrstva nobene pravice, voziti se v separat salonskem vozu, ker ni več minister, je izdal povelje, da morajo takoj aretirati načelnika postaje in načelnika kurilnice. Oba načelnika je s težavo rešil aretacije delegat belgrajske železniške direkcije. Sedaj se bavijo s to afero vsi belgrajski listi, ki se hudomušno vprašujejo, če bi bila v slučaju aretacije, takoj prosta proglašenega? — Ker ni pri naših vodilnih osebnostih nobenega človeškega čuvstvanja, so odredili zadnjo mobilizacijo sredi zime in to še v času, ko še do danes nimajo za vpoklicane rekrute dovolj perila, uniform, pokrival, obuval in še celo barak za prebivališča! Število bolnih vojakov je že narastlo na 7000, kar se ni zgodilo niti v zadnji svetovni vojni!

Voda se pa dviga in dviga. Tudi nekoga občinskega svetnika doseže, tudi ta se mora izseliti iz svoje hiše, to mu je pa še težje nego bajtarjem, kajti njegova hiša je lepa in bogate njive so zraven, ki so že tudi poplavljen! Takoj je vzdignil svoj glas že pri prvi seji in zahteval, naj bogatin strugo zopet razširi, kakor je bila. Pa bil je to glas vpjiočega v puščavi. »Kaj pa vendar misliš?! Ali naj gospod svojo palačo podre zaradi tebe?« Tako so ga odpravili — trpeti je moral. Šel je med bajtarje, ki so tudi trpeli.

S časom se je pa pripetila ista nesreča tudi drugim občinskim odbornikom. Drug za drugim so spoznali, da ni pomoči, razen če gospod svojo palačo podre. Žalibog niso mogli prepričati tistih, ki so imeli svoje hiše še vedno na suhem. Ti so ostali slepi še dalje prav tako, kakor oni prej: »Kaj pa vendar misliš?! Ali naj gospod svojo hišo podre zaradi tebe?«

Ko je dosegla povodenj osebnega prijatelja gospodovega, se je zgodilo nekaj posebnega. Bil je namreč zelo raz-

Belgrajski listi krivijo teli »zločinskih atak« kakor jih imenujejo vojne uprave, zaradi katerih je že leglo v prerani grob čez 3000 rekrutov. Vojaki iz vseh rekrutskih mest pošiljajo domov obupna pisma, zlasti iz Šestina, Novega Sada, Čakovca, Varaždina, Čačka, Prištine. Samo pričakanja nujne pomoči od staršev še tolažijo uboge rekrute, da popolnoma ne obupajo.

+ Pa naj še kdo reče, da nima ministrski svet dobre volje. Poročali smo že, da se podi naša država čez drn in stn za militaristično Francijo, s katero je mala antanta celo sklenila vojaško pogodbo, kakor so pred dnevi poročali francoski časopisi. Francosko stališče proti sovjetski Rusiji je bilo po svetovni vojni vedno sovražno, česar so se najbolj veselili premeteni Angleži, ki so to francosko slabost tudi pošteno izrabili. Naša država se je seveda dosledno ravnala po francoski vladi, ki je pošiljala dan za dnem v Belgrad navodila, kako naj ravna s carističnimi Wranglovci in podobno pritepeno ničvredno tolpo. Naša vlada jo je seveda ponižno ubogala in tako smo izdali letno več sto milijonov, ki bi jih lahko na vsak drug način pometnejše porabili, tako, da se nam je opravičeno rogal ves pametni svet. V zadnjem času pa je francoska vlada vendarle spregledala svoje napake in poslala v Rusijo svoje zastopnike. Sedaj šele so se pričele odpirati oči tudi naši belgrajski vladi in tako so gospodje na zadnji ministrski seji milostno dovolil razpravljati o lakoti v Rusiji. Z ozirom na strašna poročila so končno sklenili — zahtevati izreden kredit 6 milijonov dinarjev za pomoč gladujočim. Toda tudi za to nameravano podporo je sklenil ministrski svet zahtevati od sovjetske vlade v Moskvi nastopne garancije: 1. podporo naj razdele posebni poslanci kraljevine SHS. 2. Sovjetska vlada naj pusti iz Rusije vse naše državljane, katerih je tam še nekaj tisoč, med njimi okoli 150 intelektualcev. Ker vemo, da se nahaja finančno ministrstvo v veliki denarni krizi — naši čitatelji se bodo že spomnili, za kakšne neumnosti izdajamo milijone — lahko rečemo, da bo kljub dobri volji lepi načrt ministrstva pričel z zinskim spanjem, iz katerega se bo zbudil najbrž šele spomladi, ko se bo sovjetska Rusija prav lepo zahvalila za — nameravano pogoino podporo! Sicer pa itak ne pričakuje od belgrajske vlade no-

umen mož, saj je bil gospodov osebni prijatelj. Ta zelo razumni mož je izprevidel — najbrž mu je zgodovina te povodnji tako razbistrila um — da se dviga voda vedno višje in višje in da dosega vedno drugega za drugim brez usmiljenja. Izpregovoril je v občinskem svetu:

»Žal mi je, zelo žal, da nisem razumel že takrat, ko so se morali izseliti prvi bajtarji. Žal mi je, da sem se čudil prvim občinskim odbornikom, ki so predlagali, naj se gospodova hiša podre. Žal mi je, da sem izprevidel šele zdaj, ko čutim nesrečo že na lastni koži: Ko je dosegla voda prvo bajto, bi bil moral že izprevideti, da pridemo počasi vsi na vrsto in da pride končno na vrsto tudi gospodova hiša sama. Zato svetujem ne le zaradi svoje nesreče, temveč tudi zaradi Vas in zaradi gospoda samega: podrite to hišo, ki je iz vse nesreče!«

Pa niso tako sklenili. Samo dva je prepričal, ki jima je voda segala že do praga, drugi so imeli gluhia ušesa. Tudi gospodov prijatelj je moral trpeti in šel je

benega fčka, ker so ji le predobro znani gospodje Spalajkovići.

+ Tudi svetovna vojna še ni izmordila ljudi. Reški fašisti še vedno nadaljujejo svoje orgije. V železniški predor pod hribom pri Reki, nad katerim je veliko hiš z jugoslovanskimi stanovalci, so položili bombe, ki naj bi eksplodirale ob prihodu vlaka. Toda bombe so slučajno našli in tako so preprečili smrt več tisoč naših ljudi. Fašisti pa se ne zadovoljujejo samo s takim in podobnim divjanjem kakor je na primer, pretepanje ljudi na cesti, zažiganje železniškega materiala na kolodvoru, temveč prirejajo tudi slične zabave kakor je n. pr. sežiganje jugoslovanske državne zastave, ki so jo preteklo soboto slovesno zažgali na Dantejevem trgu. Laški karabinjerji so seveda s svojim pasivnim ravnanjem odobraval to junaško dejanje. Med jugoslovanskim prebivalstvom zato vre in pričakujejo resnih spopadov. Nacionalna zagrizenost v sedanjih resnih časih, ko umira peto velekapitalizma skoro pol sveta, je vsakakor sumljiva in prav nič opravičljiva, ker bi ljudje, če bi bili količkaj pametni, lahko stremeli za brezprimerno lepšimi ideali kakor je ravno komični nacionalizem s svojim dolgim ogabnim repom.

Dnevne vesti.

Cankarjeve spise kupi centralna knjižnica »Svobode«. Vse, ki jih morejo pogrešati, prosimo, da jih odstopijo. Naslov in ceno knjige naj naznanijo centralnemu tajništvu Spl. del. izobraževalne zveze »Svobode« v Ljubljani, Židovska ul. 1, I. nadstropje, pisмено ali ustmeno od 8. do 12. in 15. do 21.

Zimski izlet v Planico pri Ratečah. Športna zveza Ljubljana si dovoljuje opozoriti občinstvo na svojo najmenitnejšo letošnjo zimsko-športno prireditev dne 26. t. m.: smučarsko tekmo za prvenstvo »Jugoslavije« v Planici. Podrobnosti se objavijo še prihodnji teden pred tekmo.

Ljubljana.

Včerašnji ljubljanski shod proti draginji je bil neverjetno dobro obiskan, čeprav je bilo vreme najrše v tej zimi. To se je poznalo nosebno pri ženskem svetu.

med bajtarje, ki so tudi trpeli. Z njim sta šla tudi ona dva, ki jima je segala voda do praga.

Končno se je zgodilo, da je bila že večina občinskega sveta med bajtarji — tudi župan je bil med njimi. Ko so se presteli, so začeli agitirati, da se vrnejo v občinski svet in da s svojo večino sklenejo podreti palačo.

Gospod pa še vedno ni izprevidel, da dela s svojo palačo občinarjem veliko krivico. »Moja je, nihče nima pravice podirati jo!« Toda večine se je vendarle bal, kajti če bi kaj takega res sklenili, bi lahko poslali policaje in delavce, ki bi lušo tudi res podrli.

Kaj storiti? Večine ne smejo imeti! Nekaj občinskih odbornikov je sprejel v svojo službo in jih poslal na daljno potovanje, da se seje ne bodo mogli udeležiti. Pa ker je voda kar naprej stopala, so se bajtarski odborniki kar naprej množili, še so imeli večino. Zato je poslal mednje nekaj svojih hlapcev, naj jih skušajo razdružiti.

Eden je govoril bajtarjem: »Res je, da je gospodova hiša napoti. Toda — ali

možje so pa nabasali Unionsko dvorano do zadnjega kotička. Vse strokovne organizacije brez razlike političnega mišljenja so se združile in predlagale skupno resolucijo. Glavni referent sodrug Zvonimir Bernot jo je razložil, zastopniki raznih organizacij so jo priporočali, soglasje je bilo takorekoč popolno, ko jo je dal predsednik shoda soodr. Meznarič na glasovanje. Na vprašanje, kdo je proti, se je oglasil samo g. Mihler, ki pa ni povedal in niti sam najbrž ni vedel, zakaj je proti. Enoдушnost je zmotil potem samo gospod Beltram (klerikalec), ki je predlagal poseben dodatek, ker ne razume, da je treba držati se sklepov, tem bolj, če jih je sklenilo 22 organizacij, ter komunisti (gg. Makuc, Žorga). Natančnejše poročilo priobčino jutri. Glavno resolucijo prinašamo na uvodnem mestu.

Ljubljanski trg. Današnje cene najvažnejšim predmetom so sledeče: Goveje meso I. vrste 44 K, na trgu večinoma 36 in 40 K ter 26 do 32 K. Kvaliteta govejega mesa je slaba in semoraj ozačiti cene z ozirom na slabo kakovost kot izredno visoke. Telctina 40 K, zahtevajo se pa tudi že cene 44 in 48 K. Svinjina 60 K kg, hrbet brez prívage celo 70 K. Slanina mešana 76 K, riba in sal 86 K, mast 88 do 94 K, šunka 100 K, prekajeno meso 80 do 90 K, prekajena glava 34 do 40 K, drobnica 30 do 36 K, klobase suhe 146 K, polprekajene 96 K, kokoš 90 do 100 K, raca 100 K. Rib vsled mraza ni bilo mogoče dobiti. Mleko 10 K, surovo maslo 140 K, čajno 180 K, sir 180 K. Sadje: jabolka 32 K I. vrste, II. vrste 28 K, III. vrste 20 kron, ena oranža 2 do 6 K po velikosti, mandarina 3 do 5 K, limona 2 do 3 K. Moka šte. 0 25 K, najslabša krušna moka 20 K, ješprenj 21 K, otrobi 9 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K, fižol ribničan 15.50 K, prepeličar 16.50 K, leča 39 kron, luščen grah 25 K. Za kruh se zahtevajo zopet višje cene vsled podražitve moke. Cene zelenjavi so gorostasne, v prvi vrsti ker ni blaga. Kilogram glavnate solate 120 K, endivije 120 K, motovilca 140 K, radiča 100 K. Ena porcija solate stane torej najmanj 5 K. Poznega zelja kg 14 K, kislega zelja 14 K, ohrovtva 16 K, krompirja 7 K, čebule 36 K, repe 6 K, rdeče pese 60 K.

ne verujete v Boga? Vidite, gospod tudi veruje vanj. Počakajte še malo, da ga Bog razsvetli, potem bo sam dal podreti ta vir nesreče. Ne skušajte Boga s svojo prevzetnostjo!«

Mnogo jih je bilo, ki so verjeli, »Res je. Še las ne pade z glave brez božje volje! Najbrž trpimo za svoje grele — trpimo še malo, pa bo naše veselje onstran groba tem večje!« Trpeli so dalje in niso šli k seji.

Drugi hlapec pa je govoril: »Bajtarji! Zakaj se pomenkujete s posestniki? Kakšni bajtarji ste, če ne veste, da so posestniki vaši nasprotniki? Ali se ne spominjate, da so glasovali proti Vam in se delali iz Vas norca? Kaj pa vendar misliš?! Ali naj gospod podre svojo hišo zaradi tebe? Tako so Vas odpravili, zdaj pa hočete z njimi skupaj delati!! Fuj, kakšni bajtarji ste!«

Mnogo jih je bilo, ki so tudi tem verjeli. Kajti razumni so bili v tisti občini skoro samo gospod in njegovi prijatelji, vsem drugim je bilo prepovedano čitati in misliti. Marsikateri izmed teh revežev se je spomnil, da jih vodi nekdanji gospo-

Dopisi.

Ruše. Na Smolniku ima g. Hinko Pogačnik več razdrapanih hiš v najemu, v katerih so luknje, ki jim pravimo stanovanja. V enem takem stanovanju je bil tudi delavec Zavernik z ženo in štirimi otroci. Zaposlen je bil v tovarni vžigalica. Hinka Pogačnika in ni mogel radi borne plače — reci in beri štiri krone na uro — svoje obilne družine preživeti. Zato je bil primoran poiskati si dela v tovarni za dušik. To pa ni bilo pogodu g. tovarnarju Pogačniku, ki je takoj poslal svojega zvestega oproda Flakus Naceta, moža z raznimi napakami, skrajno izobraženega in olikanega (?) k Zaverniku, češ, da si kurit ne more in ker so se drva podražila, naj mu vzame plate od peči. Posnemanja in usmiljenja vredno dejanje našega »obernarodnjaka«. Drugič več od Nacka.

Iz stranke.

Krajevna politična organizacija SSJ v Celju vabi vse zaupnike političnih, strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacij kakor tudi vse socialistične občinske odbornike k redni diskusiji, ki se bo vršila v četrtek, dne 23. t. m. ob 7. zvečer pri »Jelenu«, Kralja Petra cesta (ne pri Svetelu kot dosedaj!). Sodrugi Koren nadaljuje svoje zanimivo predavanje »o socialističnem programu«. Pravico prisostvovati ima organiziranec.

Gospodarstvo.

= Koliko veljajo tuje valute? Dojar velja 300—310 K, francoski frank 26 K 20 vin., švicarski frank 60 K do 60 K 60 vin., funt šterlingov 1330—1360 K, ena nemško-avstrijska krona 4.8—5.10 vin., 1 češkoslovaška krona 5.84—5.87 naših kron, italijanska lira 14 K 90 vin. do 15 K 35 vin., nemška marka 1 K 45 vin. do 1 K 56 vin., 1 napoleonor je 1000 naših kron. Naša krona je zopet občutljivo padla. Zadnji kurz šv. fr. je n. pr. notiral 59—60 kron, danes že od 60—60.60 K. Patentirani idioti, ki nam v naši državi predpisujejo življenje in smrt, nas dobro vozijo — prot smrti.

dov prijatelj. Nekdo je vmes zakričal: »Z gospodovim prijateljem ne grem že zato, ker mi je pred pol letom na kurje oko stopil! Ne grem, pa ne grem!«

Mnogi so se dali preslepiti prvemu, mnogi drugemu hlapcu. Občinska seja je bila še vedno v rokah gospodovih, njegova hiša stoji trdno, čeprav je že skoro vsa dolina pod vodo.

To je zgodba ljubljanskega shoda proti draginji dne 19. februarja 1922. Ogromni shod je soglasno sprejel resolucijo, da naj se gospodova hiša podre, toda mnogi so glasovali tudi za demagoške dodatke, ki zadržujejo skupno delovanje za skupni cilj.

Kdaj bodo začeli ljudje čitati in misliti? Kdaj bodo spoznali bajtarji, da niso prijatelji bajtarjev tisti, ki drže z gospodom, ker je njihove vere, češ, saj bo sam podrl palačo, ko bo videl, da se potapljammo! In da niso prijatelji bajtarjev tisti, ki drže z gospodom vsled svoje neumnosti, ker jim je dal stanovanje in hirano samo zato, da branijo drugim združiti se!

= V Nemčiji so zvišali cene premoga. 1. februarja so zvišali v Nemčiji cene premoga, in sicer fini šlezki premog od 405 mark na 468 mark za tono (t. j. 702 naši kroni). Rujavi premog se je zvišal za 11 mark in briket za 34½ marke za tono brez davka.

= Kriza rudarske industrije v Angliji. Zveza angleških premogokopnih lastnikov poroča, da je padla produkcija premoga na Angleškem od 230 milijonov ton v l. 1920. na 170 milijonov ton v letu 1921. Leta 1913., t. j. zadnje leto pred vojno, je znašala produkcija 287 milijonov ton. Istega leta so porabili doma 187 milijonov ton, a leta 1921. samo 136 milijonov ton. Isti proces se opazuje tudi pri izvozu. Leta 1913. so izvozili 100 milijonov ton, a leta 1921. samo 34 milijonov. Cene premoga silno padajo. V januarju 1921 je bila povprečna cena za fini premog 65 šilingov za tono, v avgustu istega leta 36½ šilinga in v novembru 27 šilingov.

= Svetovna zlata bilanca. Producija zlata je padla od predvojne številke 95 milijonov funtov na 65 milijonov (leta 1921.). Značilno je, kako je padala po prevratu. Do leta 1917. je padla na 86 milijonov in leta 1920. na 69½ milijona. Največ zlata so producirali v angleškem imperiju. Vse to rumeno blago se je koncentriralo v Londonu, kjer pa ni ostalo v kletih raznih bank, ampak je pridno romalo na zapad. Kljub veliki produkciji je lanska zlata bilanca v Angliji zelo pasivna. Pridelali so 42.3 milijona zlata. Izvozili so pa za 53.1 milijon. Največ tega izvoza je dobila Amerika — za 42 milijonov funtov. Najbolj aktivno bilanco pa ima Amerika. Poleg angleškega zlata ga je dobila od Francije za 188½ milijona dolarjev in od Švedske za 31 milijonov. Amerika poseduje danes za 3½ milijarde

dolarjev zlata (= 1050 milijard naših kron). Ta mrtvi kapital pač bolj škoduje kot koristi ameriškemu ljudstvu.

— Kurz sovjetskega rublja. Za 1 zlat carski rubelj dobite 150.000 sovjetskih rubljev. To je uradni kurz moskovske vlade.

Po svetu.

— Boj alkoholu. Zvezno finančno ministrstvo v Nemški Avstriji je ugotovilo, da se je zapilo v celi Avstriji 200 milijonov kron. Radi tega je napovedala avstrijska socialna demokracija velik boj alkoholizmu. To delo pozdravljamo, kajti le trezen človek more biti pravi socialist.

— Uvidevajo. Švedski kralj Gustav je pristal na sklep državnega sveta, ki ukinja tittel: »Mi, Gustav, po božji milosti kralj.« Uvidevajo, da se je to rabilo takrat, ko so rabili za depešo iz Wacmaria do Berlina 20 dni.

UTRINEK.

Angleži so strokovnjaki v podjarmljanju narodov in plemen. Velik del Afrike imajo v posesti, vso Indijo, Egipt in mnoge druge teritorije. Ampak duh nacionalizma, ki preveva po vojni podjarmljena ljudstva, dela zvičajnim Angležem velike preglavice. Poleg Indije se jim upira Egipt — Egipt skoro uspešneje kakor Indija. Angleške strojne puške so zadnje mesece pokosile že precej Arabcev, in več tisoč je bilo ranjenih. Tudi ječe so polne, kar je samoobsebi razumljivo. Vsak narod, vsako pleme, mora iti v svojemu procesu razvoja skozi krvave boje, ki trajajo včasih desetletja, včasih stoletja. Nekateri narodi jih srečno preživijo, drugi omagaio. Mnogo jih je v taki periodi popolnoma izginilo iz površja. V zgodovini so znani kot »mrtvi narodi«.

Razvoj pa gre svojo pot naprej. Ko omaga en narod, vzame bakljo upora drugi. Vedno upori, vedno želje po svobodi, po nečem boljšem, kar še ni, pa je dosegljivo. Eno z drugim se izpopolnjuje. Uporniki izboljšujejo svoje gospodarje. Gospodarji izboljšujejo upornike. In kadar uporniki postanejo gospodarji, tedaj se prejšnji gospodarji spremene v upornike. In ko stari vsled zastarelosti izginejo, se porode novi, naprednejši, ki silijo nove gospodarje k hitrejšemu napredku.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pek. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: France Svetek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENIM ZAVEZOM

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA
„ ZA SHODE IN VESELICE „

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CATOPISOV, KNJIG,
„ BROŠUR ITD. „

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

„TRIBUNA“

tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Najcenejša dvokolesa in otroški vozički raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvokolesa in otroški vozički v polno prenovo, emajliranje z ognjem in poniklanje.
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Medič, Rakovec & Zankl,

prej A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov
Centrala: Ljubljana d. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Telefon 64. Brzjavni: MERA KL, Ljubljana. Telefon 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti. „MERA KL“, Lak za pode. „MERA KL“, Linoleum lak za pode. „MERA KL“, Emajlni lak. „MERA KL“, Brunoline.

Ceniki se začasno na razpošiljajo!

Iščejo se:

2 železostrugarja, dobre moči,
2 strojna ključavničarja,

izurjena v svoji stroki. Neoženjeni ponudniki imajo prednost. Ponudbe je poslati pod šifro „premogovnik“ na upravništvo „Napreja“.

Za parno žago se išče za takoj
strojnik

Ponudbe na H. Chladek, Ljubljana, Dunajska c. 17-II.

Kontorist ali kontoristinja

z večletno prakso se spre me. Ponudbe s prepisi izpričeval na poštni predal št. 13 v Ljubljani.

Naj etja zaloga se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

klavirjev in pianin v Ljubljani.
TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št 5

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:
Rezervni delež K 120.20 ·82. Društveni delež K 17.103·71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2,963.093·48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.